

Ministerul Economiei și Comerțului
al Republicii Moldova

Academia de Științe
a Moldovei

IEFS

Institutul de Economie, Finanțe și Statistică

ECONOMIE și SOCIOLOGIE

REVISTĂ TEORETICO-ȘTIINȚIFICĂ - fondată în anul 1953

ECONOMY AND SOCIOLOGY

THEORETICAL AND SCIENTIFIC JOURNAL - established in 1953

ЭКОНОМИКА И СОЦИОЛОГИЯ

НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ - основан в 1953 году

Nr. 1
2010

Chișinău
Кишинэу

ISSN 1857 - 4130

Ministerul Economiei și Comerțului
al Republicii Moldova

Academia de Științe
a Moldovei

IEFS

Institutul de Economie, Finanțe și Statistică

ECONOMIE și SOCIOLOGIE

REVISTĂ TEORETICO-ȘTIINȚIFICĂ - fondată în anul 1953

ECONOMY AND SOCIOLOGY
THEORETICAL AND SCIENTIFIC JOURNAL - established in 1953

ЭКОНОМИКА И СОЦИОЛОГИЯ
НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ - основан в 1953 году

nr. 1 / 2010

ISSN 1857-4130

Chișinău

Кишинэу

Colegiul redacțional:

Redactor-șef:

Gheorghe ILIADI, doctor habilitat (IEFS)

Secretar responsabil:

Angela TIMUS, doctor (IEFS)

Membrii:

Eugen HRIȘCEV, doctor habilitat, membru corespondent al ASM (ASEM)

Gheorghe MIȘCOI, doctor habilitat, membru corespondent al ASM

Andrei TIMUȘ, doctor habilitat, membru corespondent al ASM (IFSSP)

Viorica CĂRARE, doctor habilitat, profesor universitar (ANPC)

Mitrofan CIOBAN, doctor habilitat, academician al ASM (US Tiraspol)

Galina ULIAN, doctor habilitat, profesor universitar (USM)

Mircea CIUMARA, doctor, profesor universitar (INCE al AS, România)

Alexandr NECHIPELOV, doctor habilitat, academician, vice-președinte al AS din Rusia

Anatolii ROJCO, doctor, conferențiar cercetător (IEFS)

Alexandru MURAVSCHII, doctor, conferențiar universitar (IEFS)

Victor MOCANU, doctor, conferențiar universitar (IFSSP)

Alexandru GRIBINCEA, doctor habilitat, profesor universitar (ULIM)

Conform deciziei Comisiei Superioare de Atestare a CNAA, revista „Economie și Sociologie” este inclusă în „Lista revistelor și publicațiilor științifice recenzate”.

© Institutul de Economie, Finanțe și Statistica
al AȘM și MEC

© Secția de Sociologie a Institutului Integrare Europeană
și Științe Politice al AȘM

Preluarea textelor apărute în revista “Economie și Sociologie” este posibilă doar cu acordul autorului. Responsabilitatea asupra fiecărui text publicat aparține autorilor. Opinia autorilor nu este întotdeauna și opinia redacției.

Redactor: Iulita Bîrcă

Redactor tehnic: Alexandru Covaș

Bun de tipar 01.03.2010. Tirajul 100 ex. Coli de tipar conv. 12,875. Com. 1.

Adresa redacției: Complexul Editorial-Poligrafic, IEFS, MD-2064,

Chișinău, str. I. Creangă, 45. **tel.:** 50-11-30, **fax.:** 74-87-36

web: www.iefs.md; **e-mail:** bircaulita@iefs.md

CUPRINS

Economie

Gheorghe Costandachi

<i>Repere de fundamentare a structurii sistemului informațional statistic în republica moldova.....</i>	9
---	---

Victoria Ganea

<i>Particularitățile activității de investiție în inovații.....</i>	20
---	----

Petru Catan

<i>Evaluarea eficienței economice a utilizării potențialului de producție în sectorul agrar.....</i>	27
--	----

Ivan Luchian, Veronica Cuhai, Stela Ciobu

<i>Inovațiile pe piața valorilor mobiliare ca factor de destabilizare a pieței financiare¹.....</i>	37
--	----

Victoria Trofimov, Petru Uncu, Oxana Șoimu

<i>Funcționarea spațiului economic european: experiențe și perspective....</i>	42
--	----

Tatiana Tofan

<i>Premisele și specificul procesului migraționist din republica moldova.....</i>	52
---	----

Alexandru Stratan, Aurelia Litvin

<i>Abordări metodologice în vederea stimulării comerțului cu produse calitative.....</i>	59
--	----

Ivan Luchian

<i>Amero – gaura neagră a sistemului monetar internațional.....</i>	64
---	----

Аурелия Шушу-Цуркан

<i>Analiza finanțării activității de cercetare-dezvoltare a republicii moldova.....</i>	69
---	----

Dorina Harcenco

<i>Evoluția pieței valorilor mobiliare în condițiile crizei financiare mondiale.....</i>	78
--	----

Olga Bulmaga, Ion Maxim

<i>Conceptual approaches concerning the subjects of competition relations.....</i>	91
--	----

Vasile Mladinoi

<i>Cercetări economice privind competitivitatea producției pomicole....</i>	98
---	----

Natalia Mocanu	
<i>Restructurarea agriculturii autohtone în baza proceselor de integrare.....</i>	102
Gheorghe Țurcanu, Ina Țurcanu	
<i>Esența, conținutul și importanța metodelor și tehnicilor pentru managementul organizației.....</i>	110
Людмила Гербановская	
<i>Tendințe de dezvoltare a integrării educației moderne ca factor al potențialului uman.....</i>	116
Angela Osmatescu	
<i>Regimul antreprenorial – un factor determinant al eficienței Zonelor Economice Libere.....</i>	126
Ion Maxim, Mirela Chiriac	
<i>Abordări metodologice privind determinarea pieței influențate de acordarea ajutorului de stat.....</i>	134
Svetlana Albu	
<i>Teoria modernă a evaluării patrimoniului.....</i>	142
Cristina Ungur	
<i>Strategii de optimizare a costurilor întreprinderii în condițiile crizei economico-financiare internaționale.....</i>	159
Natalia MOCANU	
<i>Impactul reformelor economice asupra dezvoltării sociale a localităților rurale.....</i>	166
Natalia Chiriac	
<i>Particularitățile pieței financiare a republicii moldova în condițiile actualei crize economice.....</i>	175
Viorica Ungurean	
<i>Integrarea întreprinderilor mici și mijlocii în sistemele producției internaționale integrate.....</i>	180
Ileana Anastase	
<i>Capitalul străin în procesul de relansare economică.....</i>	186
Sociologie	
Andrei Timuș	
<i>Stimularea sporirii eficienței producției și reproducerii potențialului uman – cerința prioritară a societății.....</i>	192
Victor Mocanu, Ion Mocanu	
<i>Anul 2009 în opinia populației din republica moldova.....</i>	197

CONTENTS

Economy

Gheorghe Costandachi

<i>Basic operation of the statistical information system of the Republic of Moldova.....</i>	9
--	---

Victoria Ganea

<i>The peculiarities of investment activity into innovations.....</i>	20
---	----

Petru Catan

<i>Assess of the economic efficiency of the production potential in the agricultural sector.....</i>	27
--	----

Ivan Luchian, Veronica Cuhai, Stela Ciobu

<i>Innovations on securities market as destabilizing factor of financial market.....</i>	37
--	----

Victoria Trofimov, Petru Uncu, Oxana Șoimu

<i>Functioning of the european economic area: experiences and perspectives.....</i>	42
---	----

Tatiana Tofan

<i>Assumptions and specific migration process in Republic of Moldova</i>	52
--	----

Alexandru Stratan, Aurelia Litvin

<i>Methodological approaches to stimulate quality products trade.....</i>	59
---	----

Ivan Luchian

<i>Amero – gaura neagră a sistemului monetar internațional.....</i>	64
---	----

Аурелия Шушу-Цуркан

<i>Analysis of financing activity research and development of the republic of moldova.....</i>	69
--	----

Dorina Harcenco

<i>Securities Market's Evolution in the framework of global financial crises.....</i>	78
---	----

Olga Bulmaga, Ion Maxim

<i>Conceptual approaches concerning the subjects of competition relations.....</i>	91
--	----

Vasile Mladinoi

<i>Economical research considering competitiveness of fruit trees production.....</i>	98
---	----

Natalia Mocanu

<i>Restructuring of domestic agriculture in the base of integration processes.....</i>	102
--	-----

Gheorghe Țurcanu, Ina Țurcanu	
<i>Essence, the content and importance of methods and techniques for management organization.....</i>	110
Людмила Гербановская	
<i>Trends in the development of integrarea moderu de education as a uman potential factor.....</i>	116
Angela Osmatescu	
<i>Antreprenorial regime – a key factor in determining efficiency of FEZ.....</i>	126
Ion Maxim, Mirela Chiriac	
<i>Methodological approaches concerning the determination of the market influenced by state aid granting.....</i>	134
Svetlana Albu	
	142
Cristina Ungur	
<i>Strategies for optimization company costs in period of international economic and financial crisis.....</i>	159
Natalia MOCANU	
	166
Natalia Chiriac	
<i>Financial markets of the Republic of Moldova the current crisis conditions.....</i>	175
Viorica Ungurean	
<i>Integration of small and medium enterprises in integrated international production systems.....</i>	180
Ileana Anastase	
<i>Foreign capital in economic recovery PROCESS.....</i>	186
Sociology	
Andrei Timuș	
<i>Stimulation of production efficiency growth and human potensial reproduction as a priority demand of society.....</i>	192
Victor Mocanu, Ion Mocanu	
<i>The Year 2009 in opinion of the Republic of Moldova's population</i>	197

СОДЕРЖАНИЕ

Экономика

Gheorghe Costandachi

<i>Основы функционирования информационно-статистической системы Республики Молдовы.....</i>	9
---	---

Victoria Ganea

<i>Особенности инвестиционной деятельности в инноваций.....</i>	20
---	----

Petru Catan

<i>Оценка экономической эффективности использования производственного потенциала в аграрном секторе.....</i>	27
--	----

Ivan Luchian, Veronica Cuhai, Stela Ciobu

<i>Инновации на рынке ценных бумаг как дестабилизирующий фактор финансового рынка.....</i>	37
--	----

Victoria Trofimov, Petru Uncu, Oxana Șoimu

<i>Функционирование европейского экономического пространства: опыты и перспективы.....</i>	42
--	----

Tatiana Tofan

<i>Условия и характеристики процесса миграции в Республики Молдова.....</i>	52
---	----

Alexandru Stratan, Aurelia Litvin

<i>Методологические подходы к стимулированию торговли качественной продукцией.....</i>	59
--	----

Ivan Luchian

<i>Стратегии для оптимизации расходов предприятия в условиях международного финансово-экономического кризиса.....</i>	64
---	----

Аурелия Шушу-Цуркан

<i>Анализ финансирования научно-исследовательской деятельности республики молдова.....</i>	69
--	----

Dorina Harcenco

<i>Эволюция рынка ценных бумаг в условиях международного финансового кризиса.....</i>	78
---	----

Olga Bulmaga, Ion Maxim

<i>Концептуальный подход к определению субъекта конкурентных отношений.....</i>	91
---	----

Vasile Mladinoi

<i>Экономические исследования по конкурентноспособности плодовой продукции.....</i>	98
---	----

Natalia Mocanu

- Реструктуризация сельскохозяйственного производства с помощью интеграционных процессов.....* 102

Gheorghe Țurcanu, Ina Țurcanu

- Содержание, сущность и важность методов и техник для менеджмента организаций.....* 110

Людмила Гербановская

- Тенденции развития интеграции современного образования как фактора человеческого потенциала.....* 116

Angela Osmatescu

- Предпринимательский режим – определяющий фактор в эффективности СЭЗ.....* 126

Ion Maxim, Mirela Chiriac

- Методологический подход к определению рынка находящийся под воздействием предоставления государственной помощи... 134*

Svetlana Albu

142

Cristina Ungur

- Стратегии для оптимизации расходов предприятия в условиях международного финансового-экономического кризиса 159*

Natalia MOCANU

166

Natalia Chiriac

- Особенности финансового рынка в Республике Молдова в текущих условиях кризиса.....* 175

Viorica Ungurean

- Интеграция малых и средних предприятий в комплексной системы международного производства.....* 180

Ileana Anastase

- Иностранный капитал в процесс экономическОГО восстановления.....* 186

Социология**Andrei Timuș**

- Стимулирование роста эффективности производства и воспроизводства человеческого потенциала – приоритетное требование общества.....* 192

Victor Mocanu, Ion Mocanu

- Итоги 2009 года в общественном сознании населения Республики Молдова.....* 197

Economie

REPERE DE FUNDAMENTARE A STRUCTURII SISTEMULUI INFORMAȚIONAL STATISTIC ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Gheorghe COSTANDACHI, dr., IEFS

Recenzent: Galina SAVELIEV, dr. în economie

The essay defines the essence of the National Statistical Information System and principal directions reforming the informational statistics system and it harmonization on the European standards. The author presents the functional scheme of the statistical information system and formulated the principal moments of reforming this system. There is compiled and presented the structural scheme of the statistical indicators of the Republic of Moldova.

Cuvinte cheie: *Sistemul Național Informațional Statistic (SNIS), sistem de indicatori statistici, cadru legislativ, cadrul instituțional, integrare europeană etc.*

PARTICULARITĂȚILE ACTIVITĂȚII DE INVESTIȚIE ÎN INOVAȚII

Victoria GANEA, dr., conf. univ.,
Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare

Recenzent: Gheorghe ILIADI, dr. hab.

This study is about the peculiarity of investment process in scientific research at the stage of transition to the economy founded on the utilization of innovation factor. It argues the role of state in distribution of financial fund for sphere of research and innovation in particular for enhancement the activity of small innovation enterprises. It proposes the methods to solve the financing of innovation in national economy.

Cuvinte cheie: investiții, inovații, sfera cercetare-inovare, întreprinderi mici inovatoare.

EVALUAREA EFICIENȚEI ECONOMICE A UTILIZĂRII POTENȚIALULUI DE PRODUCȚIE ÎN SECTORUL AGRAR

Petru CATAN, *dr. în economie, conf. univ.*

Recenzent: Tudor BAJURA, *dr. hab. în economie, IEFS*

The research assesses productive potential of agricultural enterprises by means of three methodologies based on cost evaluation of resources the potential includes, on commensurate agricultural areas, and on regressive method.

INOVAȚIILE PE PIAȚA VALORILOR MOBILIARE CA FACTOR DE DESTABILIZARE A PIETEI FINANCIARE²

Ivan LUCHIAN, *dr. conf. univ.*

Veronica CUHAL, *dr.*

Stela CIOBU, *dr. conf. univ.*

Recenzent: Gheorghe ILIADI, *dr. hab.*

Financial innovations represent a complex of methods applied to realize transactions with some new instruments or new operations with existing securities. International practice demonstrates the potential of innovative financial instruments. In some circumstances they can contribute to stabilize the financial market, but in abusive forms they transform in real catalysts of financial instability. Recent internațional financial crisis prove this phenomenon. This article is dedicated to substantiate this fact.

Cuvinte cheie: *valori mobiliare, inovații financiare, proces inovațional, criza financiară*

FUNCȚIONAREA SPAȚIULUI ECONOMIC EUROPEAN: EXPERIENȚE ȘI PERSPECTIVE

Victoria TROFIMOV, dr.

Petru UNCU, drd.

Oxana ȘOIMU, drd.

Recenzent: Tatiana TOFAN, dr., IEFS

Over the last 15 years there have been considerable changes in the EU. Enlargement to 27 member states, the introduction of the Euro, the development of the common foreign and security policy, cooperation in the field of justice and home affairs, and indeed the creation of the European Union itself, have all taken place after the EEA Agreement was negotiated in the early 1990s. The Agreement on the European Economic Area (EEA) is the most comprehensive treaty ever concluded, by the European Union and by the EEA EFTA States. It contains several unique features: The EEA is dynamic. In order to achieve the goal of a homogenous single market, the EEA provides for the incorporation of new EU internal market acquis – the EU's rules and regulations – into the EEA through amendments to its numerous annexes and protocols.

PREMISELE ȘI SPECIFICUL PROCESULUI MIGRAȚIONIST DIN REPUBLICA MOLDOVA

Tatiana TOFAN, *dr. în economie*

Recenzent: Galina Savelieva, *dr. în economie*

Migration is a component immanent social life. It is directly related to the development of social life. Migrations are produced by various public causes (political, socio-economic, demographic, technical, scientific, military, socio-cultural, ethnic, religious, social, psychological l. etc.). They appear as a reflection and a result of changes taking place in society. In Moldova, migration is viewed more in terms of economic, demographic and in terms of relations with other countries, but never in terms of impact on psycho-emotional development of children left without parental care.

ABORDĂRI METODOLOGICE ÎN VEDEREA STIMULĂRII COMERȚULUI CU PRODUSE CALITATIVE

Alexandru STRATAN, dr. hab.

Aurelia LITVIN, dr., Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Recenzent: Petru ȚURCANU, dr.hab., prof.univ

The paper emphasizes that governments have the obligation to mitigate, to avoid or limit the disadvantages through the agricultural policies, which depend on the wishes of society, traditions of the country, geopolitical, cultural, scientific and technical level, technologies, success of the development of industries. Following the „path” made by EU countries, over five decades, we can say that the farmer needs the protection of society and state.

Cuvinte cheie: calitate, preț, politică economică, politică agrară, produs agroalimentar, consum neproductiv.

AMERO – GAURA NEAGRĂ A SISTEMULUI MONETAR INTERNAȚIONAL

Ivan LUCHIAN, *dr. conf. univ., IMI-NOVA*

Recenzent: Gheorghe ILIADI, *dr. hab.*

Amero can be a new money of North American Currency Union as theoretical economic and monetary union of the three largest countries of North America: Canada, the United States and Mexico. This potential North American Currency can have a high impact on international financial system. This article is concerned to explain the essence of this financial innovation in the aim of understanding and currency risk management.

Cuvinte cheie: amero, valută, sistem monetar internațional

АНАЛИЗ ФИНАНСИРОВАНИЯ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Аурелия ШУШУ-ЦУРКАН, др. экономических наук,
конф. унив, постдокторанд АНМ

Recenzent: Alexandru GRIBINCEA, dr.hab., prof.

Governments subsidize science for the potential benefits that science and technology provide in development (economic, social and r. n.). Positioning countries depending on the level of funding for research and development shows that the minimum level of economic growth should be considered as 1% of GDP. The leader in this rating is Israel, where the level of funding for research and development is over 4%. In Moldova, for the period 1990 - 2001 year, this figure declined from 1,57% to 0,18%, with subsequent small increases in following years. The primary task in improving the financing system of science in terms of reforming the scientific and technical sphere is to ensure its restructuring and development in conditions of limited financial resources.

EVOLUȚIA PIEȚEI VALORILOR MOBILIARE ÎN CONDIȚIILE CRIZEI FINANCIARE MONDIALE

Dorina HARCENCO, drd., magistru, ASEM

Recenzent: Victoria LUPU, dr. în economie, conf.univ.

Capital markets globalization is considered to have many positive effects and contributing to the increase of the potential of raising capital all over the world, but at the same time it can lead to some major failures and even the collapse of economies around the world, as is the situation in the current financial crises. At the moment the most vulnerable market attacked by the crises is the capital market. The analysis of the current financial crises proved once again the inefficiency of the national governments in front of the global economic processes.

Cuvinte cheie: piața valorilor mobiliare, criza financiară mondială, capitalizarea bursieră, volumul tranzacțiilor cu acțiuni, reglementarea financiară.

CONCEPTUAL APPROACHES CONCERNING THE SUBJECTS OF COMPETITION RELATIONS

Olga BULMAGA, *drd., IISD*

Ion MAXIM, *conf. univ., dr., UCCM*

Recenzent Viorica CĂRARE, *prof. univ., dr. hab.*

Problematica identificării subiecților relațiilor concurențiale este una actuală pentru Republica Moldova. Noțiunea de întreprindere este fundamentală pentru înțelegerea și aplicarea dreptului concurențial, aceasta trebuie să fie, pe de o parte, suficient de suplu conturată, pentru a permite identificarea tuturor autorilor obstrucțiilor aduse liberii competiții, dar pe de altă parte, trebuie să asigure fermitatea criteriilor care să garanteze eficiența măsurilor aplicate.

CERCETĂRI ECONOMICE PRIVIND COMPETITIVITATEA PRODUCȚIEI POMICOLE

Vasile MLADINOI, dr. în economie, conf.-cercetător, IȘPHTA

Recenzent: Ion VASI LAȘCU, dr.

In the article there presented data concerning the dynamic of the development of pomiculture in the last tens of years meaning the production and marketing of the fruit production. It is ascertained the productivity of industrial plantations, quality of production and other integrated factors, which partially determined quality of obtained productions, competitiveness and general economic considerations of fruit production.

RESTRUCTURAREA AGRICULTURII AUTOHTONE ÎN BAZA PROCESELOR DE INTEGRARE

Natalia MOCANU, *dr. în științe economice, UASM*

Recenzent: Tudor BAJURA, *dr.hab.*

The article is devoted to evaluating the results of functioning of Moldovan agricultural sector in the first decade of post-privatization period. It argued the need to restructure a large part of agricultural enterprises by their gradual merging with industry and commerce in the form of vertically integrated structures, mainly – holdings and clusters. It emphasized the special role of the state in the process of vertical integration. It also notes the existence of conditions favorable to the establishment of integrated structures, good example to be followed the stock societies "Alfa-Nistru" of Soroca city.

Articolul este dedicat evaluării rezultatelor funcționării sectorului agrar din Republicii Moldova în primul deceniu de post privatizare. Este argumentată necesitatea de a restructura o mare parte a întreprinderilor agricole prin fuzionarea lor treptată cu întreprinderi industriale și de comerț sub forma de structuri integrate pe verticală, în principal – holdinguri și clasterii. Este subliniat rolul special al statului în procesul de integrare pe verticală. De asemenea, se constată existența unor condiții favorabile în ce privește înființarea structurilor integrate, exemplu bun pentru de a fi urmărit fiind societatea pe acțiuni "Alfa-Nistru" din or. Soroca.

Cuvintele cheie: *politici agricole, capacitatea de producție, reproducere simplă, reproducere lărgită, venituri nete, restructurare, eficiență, sprijin financiar guvernamental, resursele agricole, integrare.*

ESENȚA, CONȚINUTUL ȘI IMPORTANȚA METODELOR ȘI TEHNICILOR PENTRU MANAGEMENTUL ORGANIZAȚIEI

Gheorghe ȚURCANU, *dr. conf. univ.*
Ina ȚURCANU, *drd. ASEM.*

Recenzent: Valeriu DOGA, *dr. hab., prof. univ.*

The various organizations currently use a variety of ways to increase competitiveness, quality of service-products, customer loyalty, minimize costs. Originating from different corners of the world and business methods are prevalent as 'demonstration' of them. Without damage the importance of other methods, to mention just some: SWOT, BCG, Just-in-Time, Total Quality Control, Outsourcing, etc... The awareness that thousands of existing methods can not be selected those methods everywhere, for all situations and organizations, will produce optimal results. However, every organization, group (team), managers, employees must use those methods and techniques which will achieve the preset objectives.

Cuvinte cheie: *management, economie, metode și tehnici manageriale, școlile de management.*

ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ И ИНТЕГРАЦИИ СОВРЕМЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ КАК ФАКТОР ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА

Людмила ГЕРБАНОВСКАЯ, научн. исслед. ИЭФС МЭ РМ

Рецензент: Дорина КЛИКИЧ, доктор экономики

The article reflects the contemporary problems of education, the impact of globalization on it. Also there is reflected the importance of education and trends in the integration processes in the European context. Attention is paid to information technology, continuing education, as factors of human development.

Key words: *personal development, human potential, life-long learning, social development, labor market, integration.*

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИЙ РЕЖИМ - ОПРЕДЕЛЯЮЩИЙ ФАКТОР В ЭФФЕКТИВНОСТИ СЭЗ

Angela OSMATESCU, drd., magistru, ASEM

Recenzent: Victoria LUPU, conf. univ., dr. în economie

Free economic zones always played a kind of role in the world economy. Nowadays, their importance has risen on a global scale, they have become the engines to promote economic development on a national and regional level. For our country is necessary to improve their economic efficiency and especially through the antreprenorial principles.

Cuvinte cheie: zonă economică liberă, activitate investițională, administrație, eficiență, productivitate.

**METHODOLOGICAL APPROACHES CONCERNING
THE DETERMINATION OF THE MARKET INFLUENCED
BY STATE AID GRANTING**

Ion MAXIM, *dr., conf. univ., UCCM*
Mirela CHIRIAC, *consultant, ANPC*

Reviewer: Viorica CARARE, *dr. hab., prof. univ.*

Ajutorul de stat este o componentă esențială a politicii statului în domeniul concurenței. Este imposibil de a evalua impactul ajutorului de stat fără a identifica piața care a fost afectată de alocarea acestuia; iată de ce determinarea pieței relevante afectată de alocarea ajutorului de stat are o semnificație specială. În același timp, piața relevantă, în cazul ajutorului de stat este mai extinsă decât conceptul pieței relevante în cadrul relațiilor concurențiale.

Key words: *state aid, relevant market, product market, geographical market, competition.*

TEORIA MODERNĂ A EVALUĂRII PATRIMONIULUI

Svetlana ALBU, conf. univ., dr. UTM

Recenzent: Tudor BAJURA, prof. univ., dr.hab.

In this article the author examined the modern theory of appraisal, the appraisal concepts, and existing schools and devolving direction, the correct type of value application problems in depends of valuation using.

Cuvinte cheie: teoria evaluării, valoare, valoare de piață, tipuri de valori, cost, piață, proprietate, teorii, școli, curente științifice.

STRATEGII DE OPTIMIZARE A COSTURILOR ÎNTREPRINDERII ÎN CONDIȚIILE CRIZEI ECONOMICO-FINANCIARE INTERNAȚIONALE

Cristina UNGUR, cercetător științific, AȘM

Recenzent: Victoria TROFIMOV, dr. conf.

In actuality of economic and financial crisis, which affect the whole world economic system, this way increasing the need to use methods of companys survival on market. Thus the application of cost optimization strategies become imperative because it offers the possibility to reduce costs, increase revenues and respectively, to maintain reasonable profit levels. In this article we propose some strategies and methods of company costs optimization which are recommended to be used not only in conditions of crisis, but also in normal activity. The solutions proposed in the article are about the policies of staff management, IT implementation, use of leasing use tax outsourcing and cost optimization

IMPACTUL REFORMELOR ECONOMICE ASUPRA DEZVOLTĂRII SOCIALE A LOCALITĂȚILOR RURALE

Natalia MOCANU, dr. în economie, conf. univ., UASM

Recenzent: Petru TOMIȚA, dr., prof. Univer. interimar

Any economy that is based on disproportions (either considering it territorial aspect or its branches or even its subdivisions) can not be a durable one. Earlier or later any disproportion can turn into a destructive factor of the economic system which lacks self-regulating mechanisms and key factors or an advanced management that would contribute to a harmonious development of the all component parts. The rural space doesn't make an exception from these potentially existing scenarios of the society development.

The creation of a modern structure both for the national economy on the whole and especially for its rural component, became one of the main purposes of the socio-economic reforms through which the Republic of Moldova has passed in the last two decades.

Key words: *Integration, Clusters, Agriculture, Reforms, Holding, Restructuration, Value chain.*

PARTICULARITĂȚILE PIETEI FINANCIARE A REPUBLICII MOLDOVA ÎN CONDIȚIILE ACTUALEI CRIZE ECONOMICE

Natalia CHIRIAC, drd. IEFS

Recenzent: Tatiana TOFAN, dr., IEFS

Any national economy, regardless of its level of development is characterized by the existence and operation of specialized markets, where they meet and adjust, free or controlled, supply and demand of financial assets, creating the necessary resources to develop the production of goods and services within firms. Financial flow into the financial assets takes place between many bidders funds (investors) and many of its users, to achieve one goal: satisfying economic needs, completion of which is profit.

INTEGRAREA ÎNTREPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII ÎN SISTEMELE PRODUCȚIEI INTERNAȚIONALE INTEGRATE

Viorica UNGUREAN, *drd., IEFS*

Recenzent: Andrei ZBANCĂ, *dr., lect.sup.*

Given the role of SMEs in economic growth, their electoral potential, the contribution they have in creating jobs and strengthening the middle class, government structures created in the EU bodies to support and strengthen SMEs, including proper regulations and structures. They aim to help SMEs adapt to change, to protect their relationships with companies in their exit on the international market: in a first step in export, and then to create production and marketing structures abroad.

Cuvinte cheie: *integrare, întreprinderi mici și mijlocii, sisteme de producție, monopol, monopson, oligopol, oligopson, lanț valoric.*

CAPITALUL STRĂIN ÎN PROCESUL DE RELANSARE ECONOMICĂ

Ileana ANASTASE, drd., ULM

Recenzent: Andrei ZBANCĂ, dr. în economie

Long practice in foreign investment has proved that foreign investors have always acted primarily for their own, even with complete disregard of national interests of the beneficiary of foreign investment. Foreign investments have served, each time, the interests of their countries and their national economies, leading to an unbalanced development of the areas that have been invested.

Cuvinte cheie: investiții străine, relansare economică, climat de afaceri, produs național brut, companii transnaționale.

Sociologie

Eu apreciez înalt știința adevărată,

*Cea care se interesează de om
de soarta și fericirea lui
L.Tolstoi*

STIMULAREA SPORIRII EFICIENȚEI PRODUCȚIEI ȘI REPRODUCERII POTENȚIALULUI UMAN – CERINȚA PRIORITARĂ A SOCIETĂȚII

Andrei TIMUȘ, *membru corespondent al AȘM*

În societatea actuală aproape toate lucrurile depind de priceperea omului, de iscusința și responsabilitatea lui, relațiile de muncă, profesionalismul lucrătorilor, specialiștilor, oamenilor de la toate nivelele de conducere.

**ANUL 2009 ÎN OPINIA POPULAȚIEI
DIN REPUBLICA MOLDOVA**

Victor MOCANU, dr., IIEȘP
Ion MOCANU, drd., AȘM

Recenzent: Vladimir BLAJCO, dr. hab. în sociologie

The book is dedicated to the study of the economic, political and social processes' interdependence in Moldova and the influence of socio-demographic and personal characteristics on the formation of social and political orientations of the population.

